

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

COM(92) 110 τελικό - SYN 412

Βρυξέλλες, 11 Μαΐου 1992

Πρόταση
ΟΔΗΓΙΑΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΟΡΟΥΣ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΣΗΣ
ΤΩΝ ΑΔΕΙΩΝ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ, ΕΞΕΡΕΥΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΞΟΡΥΞΗΣ
ΥΔΡΑΓΩΝΑΝΘΡΑΚΩΝ

(υποβληθείσα από την Επιτροπή)

ΓΕΝΙΚΗ ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Εισαγωγή

1. Με τη δημοσίευση του **Λευκού Βιβλίου** (1) τον Ιούνιο του 1985 ("ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς") και τη θέσπιση της Ενιαίας Πράξεως τον Δεκέμβριο του 1985, η ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς που προβλέπεται για τα τέλη του 1992 κατέστη ένας από τους βασικότερους στόχους της Κοινότητας.

Η Ενιαία Πράξη ενσωμάτωσε στη Συνθήκη το άρθρο 8α το οποίο ορίζει την εσωτερική αγορά ως "χώρο χωρίς εσωτερικά σύνορα μέσα στον οποίο εξασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, των προσώπων, των υπηρεσιών και των κεφαλαίων". Ο ορισμός αυτός εφαρμόζεται επίσης στον τομέα της ενέργειας.

Η ενέργεια αποτελεί εξάλλου μία τόσο βασική συνιστώσα όλων των οικονομικών δραστηριοτήτων στην Κοινότητα, ώστε η ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς είναι αδιανόητη χωρίς ολοκληρωμένη ενεργειακή αγορά. Στους ενεργειακούς στόχους της Κοινότητας που το Συμβούλιο θέσπισε το 1986 (2) υπογραμμίζεται ρητά η ανάγκη για καλύτερη ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς, απηλλαγμένης από τα εμπόδια που παρεμβάλλονται στις συναλλαγές, με σκοπό τη βελτίωση της ασφάλειας εφοδιασμού, τη μείωση του κόστους και την ενίσχυση της οικονομικής ανταγωνιστικότητας".

2. Έχουν πραγματοποιηθεί, ή πραγματοποιούνται ακόμη, σημαντικά βήματα προς την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς ενέργειας. Μετά από ένα πρώτο στάδιο όπου πραγματοποιήθηκε η έκδοση των οδηγιών του Συμβουλίου για τη διαμετακόμιση ηλεκτρικής ενέργειας (3), για τη διαμετακόμιση φυσικού αερίου (4) και για τη διαφάνεια των τιμών (5), η Επιτροπή υπέβαλε στο Συμβούλιο δύο προτάσεις οδηγίας όσον αφορά στους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας αφενός, και φυσικού αερίου, αφετέρου (6). Σχετικά με το φυσικό αέριο, οι προτεινόμενοι κοινοί κανόνες δεν αφορούν στον τομέα της παραγωγής. Η παρούσα πρόταση αποτελεί λοιπόν για τον τομέα του φυσικού αερίου, το συμπληρωματικό μέρος της δεύτερης φάσης που άρχισε κατ'αυτόν τον τρόπο, αποβλέποντας επίσης στην εξάλειψη των τελευταίων σημαντικών εμποδίων για την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς στον τομέα του πετρελαίου όπου δεν παραμένουν πλέον πολλοί περιορισμοί για τον ανταγωνισμό στις δραστηριότητες κατανή.

-
- (1) COM(85) 310 τελικό, 14.06.85
 - (2) ΕΕ αριθ. C 241 της 25.09.1986
 - (3) ΕΕ αριθ. L 313/30 της 13.11.90
 - (4) ΕΕ αριθ. L 147/37 της 12.06.91
 - (5) ΕΕ αριθ. L 185/16 της 17.07.90
 - (6) COM (91) 548 τελικό - SYN 384-385 της 21.2.1992

3. Όντως η αναζήτηση, εξερεύνηση και εξόρυξη πετρελαίου και φυσικού αερίου αποτελούν μία και μόνη δραστηριότητα υποκειμένη σε ανάλογους φυσικούς, τεχνικούς και νομικούς όρους, οι οποίοι πρέπει κατά συνέπεια να θεωρηθούν σε ένα πλαίσιο κοινό και ταυτόχρονα ξεχωριστό από αυτό των δραστηριοτήτων καταντή και από αυτό της παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος. Στο πλαίσιο αυτό, η εν λόγω δραστηριότητα παραμένει, αν και σε διαφορετικό βαθμό ανάλογα με το κράτος μέλος, υποκειμένη σε περιορισμούς που μπορούν να εξηγηθούν από τη σημασία των υδρογονανθράκων στην οικονομική δραστηριότητα και στα παραδοσιακά χαρακτηριστικά του καθεστώτος που διέπει την εξόρυξη, τα οποία όμως είναι ασυμβίβαστα με την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς. Κάτι τέτοιο προϋποθέτει ιδίως την εναρμόνιση των όρων πρόσβασης στην δραστηριότητα αυτή και άσκησης της, με σεβασμό στα δικαιώματα και στις ευθύνες των κρατών μελών όσον αφορά στη διαχείριση των πόρων τους σε υδρογονάνθρακες.

Το γενικό πλαίσιο των δραστηριοτήτων

4. Η ποικιλία των τελικών χρήσεων των υδρογονανθράκων (καύσιμα για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και για τη θέρμανση, καύσιμα για τις μεταφορές, πρώτες ύλες για τη χημική και πετροχημική βιομηχανία) τους καθιστούν βασική συνιστώσα της οικονομικής δραστηριότητας, πολλώ μάλλον που ανευρίσκονται σε περιορισμένες ποσότητες στην Κοινότητα. Η κοινοτική παραγωγή δεν αντιπροσωπεύει παρά το 24% της κοινοτικής κατανάλωσης σε πετρέλαιο και το 62% σε φυσικό αέριο.
5. Στα περισσότερα κράτη μέλη οι πόροι σε υδρογονάνθρακες αποτελούν κρατική ιδιοκτησία. Η διαχείρισή τους ανήκει, εν πάση περιπτώσει, στην ευθύνη των δημοσίων αρχών οι οποίες, στην άσκηση των εν λόγω αρμοδιοτήτων τους, συνήθως επιδιώκουν ευρύτερους στόχους απ'ό,τι η αποτελεσματικότητα της μεμονωμένης εκμετάλλευσης των διαφόρων εξορυκτικών εγκαταστάσεων, όπως :
- α) η προγραμματισμένη διαχείριση των συνολικών πόρων,
 - β) η ασφάλεια εφοδιασμού της χώρας,
 - γ) η τροφοδότηση του κρατικού προϋπολογισμού,
 - δ) η ανάπτυξη της εθνικής οικονομίας και ειδικότερα :
 - της βιομηχανίας ανάντη (εργολάβοι και προμηθευτές υλικού και υπηρεσιών)
 - των εθνικών παραγωγών και ιδίως των δημοσίων επιχειρήσεων, και
 - της βιομηχανίας κατάντη (κλάδος πετροχημικών, διανομή αερίου, κλπ ...).
6. Στην επιδίωξη των στόχων αυτών, ενδέχεται οι δημόσιες αρχές να υποχρεωθούν, σε βαθμό που διαφέρει από το ένα κράτος μέλος στο άλλο, να υπαγάγουν την πρόσβαση στις δραστηριότητες εκμετάλλευσης των

υδρογονανθράκων καθώς και τη χρήση της σχετικής άδειας, σε περιορισμούς, των οποίων οι σημαντικότεροι είναι οι εξής :

- στο να ανατεθεί εν μέρει η αποκλειστική εκμετάλλευση σε εθνικές επιχειρήσεις, είτε με την απευθείας παραχώρηση ορισμένων περιοχών, είτε επιβάλλοντας τη συμμετοχή τους στους ομίλους επιχειρήσεων που ζητούν άδεια,
- αποδεδμεύοντας τις δημόσιες επιχειρήσεις από ορισμένους όρους που επιβάλλονται στις ιδιωτικές επιχειρήσεις,
- περιορίζοντας την εμπορική ελευθερία των επιχειρήσεων όσον αφορά στην επιλογή των προμηθευτών, πελατών, των υπαλλήλων τους καθώς και των μέσων μεταφοράς που χρησιμοποιούν.

7. Κατά συνέπεια, ο έλεγχος των δημοσίων αρχών στην εκμετάλλευση των υδρογονανθράκων ασκείται όχι μόνο μέσω της τήρησης π.χ. των προτύπων ασφαλείας, των περιβαλλοντικών προτύπων, των χρήσεων γης, όπως για τις άλλες δραστηριότητες, αλλά επίσης :

- στην εθνικότητα και στον χαρακτήρα (ιδιωτικό ή δημόσιο) των επιχειρήσεων
- στον τρόπο με τον οποίον προγραμματίζουν και ασκούν την εκμετάλλευση,
- στον προορισμό των παραγομένων αγαθών.

Οι περιορισμοί αυτοί μπορούν να επιβληθούν επισήμως διά της νομικής οδού, πλην όμως, ακόμη και αν δεν πρόκειται περί αυτού, η διακριτική ευχέρεια την οποία διαθέτουν οι δημόσιες αρχές στη χορήγηση των αδειών, τους παρέχει τη δυνατότητα να απαιτούν από τις υποψήφιες επιχειρήσεις να δεσμευθούν προς την κατεύθυνση αυτή. Για ορισμένες τουλάχιστον από αυτές, οι εν λόγω περιορισμοί αντιβαίνουν στις διατάξεις της Συνθήκης, ιδίως όσον αφορά στην ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων και στην ελευθερία εγκαταστάσεως.

8. Τέλος, οι όροι εκμετάλλευσης των υδρογονανθράκων παρουσιάζουν δύο άλλα σημαντικά χαρακτηριστικά :

- οι επενδύσεις συνεπάγονται κινδύνους. Είναι συχνές οι περιπτώσεις κατά τις οποίες η ύπαρξη και η ποσότητα των υδρογονανθράκων σε μία παραχωρούμενη περιοχή δεν προσδιορίζονται οριστικά παρά μόνο μετά την ανάληψη δαπανηρότατων εργασιών, ιδίως στη Βόρεια θάλασσα,
- η πρόσβαση στις δραστηριότητες περιορίζεται από την ύπαρξη υδρογονανθράκων. Επιπλέον, στις περιοχές όπου ανευρίσκονται κοιτάσματα δεν είναι πάντοτε φυσικά ή οικονομικά δυνατός ή επιθυμητός ο πολλαπλασιασμός των εγκαταστάσεων και των επιχειρήσεων.

Τα χαρακτηριστικά αυτά δικαιολογούν την παραχώρηση, στους φορείς, αποκλειστικού δικαιώματος επί των περιοχών στις οποίες έχουν λάβει σχετική άδεια εξερευνήσεως, καθώς και της εγγύησης απολαβής του εν λόγω δικαιώματος για χρονικό διάστημα ικανό να δικαιολογήσει τη χρήση κεφαλαίων υψηλού κινδύνου.

Η κατάσταση σήμερα στην Κοινότητα

10. Όσον αφορά στα κράτη μέλη, η συνολική εικόνα του τομέα παρουσιάζει σήμερα τα ακόλουθα χαρακτηριστικά :

- τάση φιλελευθεροποίησης του τομέα. Πράγματι, ορισμένα κράτη μέλη έχουν από δεκαετίας καταστήσει ελαστικότερες τις σχετικές νομικές διατάξεις και ευκολότερες τις πραγματικές συνθήκες.

- την ωριμότητα του τομέα. Όπως ήδη προαναφέρθηκε, οι πόροι της Κοινότητας σε υδρογονάνθρακες είναι περιορισμένοι. Οι περιοχές που έχουν ήδη παραχωρηθεί περιέχουν κατά πάσα πιθανότητα το μεγαλύτερο μέρος τους και δεν πρέπει να αναμένονται σημαντικές ανακαλύψεις στις περιοχές που δεν έχουν ακόμη παραχωρηθεί. Ωστόσο, τα αποθέματα είναι ακόμη σημαντικά. Δεν έχει ακόμη αρχίσει η παραγωγή στο σύνολο των περιοχών που έχουν παραχωρηθεί, και πρέπει να αναμένεται ότι η χρήση νέων τεχνολογιών θα επιτρέψει την εκμετάλλευση περιφερειακών περιοχών των οποίων η εκμετάλλευση δεν είναι σήμερα αποδοτική. Εξάλλου, η διαδικασία των "αποδόσεων", δηλαδή η υποχρέωση των κατόχων αδειας να αποδίδουν τα μέρη των παραχωρηθεισών περιοχών που δεν έχουν αποτελέσει αντικείμενο εκμετάλλευσης εντός των συμφωνημένων προθεσμιών, παρέχει επίσης τη δυνατότητα χορήγησης νέων αδειών.

- η κληρονομιά του παρελθόντος. Η κατάσταση του τομέα από πλευράς ανταγωνισμού καθορίζεται ακόμη από τους όρους λόγω της μακροχρόνιας διάρκειας της παραχώρησης περιοχών, των οποίων ορισμένες από τις πλουσιότερες δεν υπήχθησαν στην υποχρέωση των "αποδόσεων".

11. Σε κοινοτικό επίπεδο, η προκήρυξη διαγωνισμών για τις προμήθειες και τις εργασίες εκ μέρους των επιχειρήσεων του τομέα πρέπει να ανοίξει πλήρως στον ανταγωνισμό από 1.1.93 στα περισσότερα κράτη μέλη (λίγο αργότερα στην Ισπανία, την Πορτογαλία και την Ελλάδα), κατ'εφαρμογήν της οδηγίας 90/531/ΕΟΚ της 17ης Σεπτεμβρίου 1990. Στις 6 Νοεμβρίου 1991 η Επιτροπή υιοθέτησε πρόταση για τη συμπλήρωση της εν λόγω οδηγίας, προκειμένου να περιληφθούν οι συμβάσεις παροχής υπηρεσιών. Εδώ πρέπει να σημειωθεί ότι η οδηγία αυτή περιλαμβάνει εναλλακτικό καθεστώς για τον τομέα της παραγωγής υδρογονανθράκων και στερεών καυσίμων. Η εφαρμογή του καθεστώτος αυτού υπόκειται ιδίως στον όρο ότι οι άδειες χορηγούνται με διαφάνεια και επί ίσους όρους.

Εξάλλου, η Επιτροπή ενέκρινε στις ανακοίνωση του Συμβουλίου που αφορά στην προσέγγιση, την πρόοδο και τις κατευθύνσεις των εργασιών τεχνικής εναρμόνισης και τυποποίησης στον τομέα της ενέργειας.

12. Στόχοι

1. Η δημιουργία ενιαίας αγοράς χωρίς εσωτερικά σύνορα προϋποθέτει την επί ίσους όρους πρόσβαση των επιχειρήσεων στην εκμετάλλευση των πόρων σε υδρογονάνθρακες, καθώς και την ελεύθερη κυκλοφορία των εν λόγω προϊόντων μεταξύ των κρατών μελών.

2. Παρά τις προόδους που επετεύχθησαν σε ορισμένα κράτη μέλη, η πρόσβαση στις δραστηριότητες αναζήτησης, εξερεύνησης και εξόρυξης υδρογονανθράκων, καθώς και η χρήση των σχετικών αδειών αποτελούν συχνά ακόμη αντικείμενο διακρίσεων και περιορισμών, ή συνοδεύονται από όρους ασυμβίβαστους με την επίτευξη των εν λόγω στόχων.
3. Για να αντιμετωπιστεί η κατάσταση αυτή, είναι αναγκαίο να θεσπιστούν κοινολ κανόνες βάσει των οποίων η χορήγηση αδειών θα πραγματοποιείται με διαδικασίες που θα είναι διαφανείς και που δεν θα εισάγουν διακρίσεις· οι εν λόγω κανόνες θα πρέπει να εξασφαλίζουν επίσης ότι τόσο η πρόσβαση στις δραστηριότητες, όσο και η άσκησή τους, δεν θα υπόκεινται σε όρους οι οποίοι δεν θα δικαιολογούνται τεχνικά και οικονομικά από το αντικείμενο της εκμετάλλευσης.
4. Προκειμένου να επιτευχθεί πλήρως ο επιδιωκόμενος στόχος, οι εν λόγω κανόνες θα πρέπει επίσης να επιτρέπουν τη μείωση των περιοριστικών συνεπειών των αδειών που έχουν ήδη χορηγηθεί. Προς τον σκοπό αυτόν πρέπει, αφενός, να αποδεσμευθούν οι επιχειρήσεις από ορισμένες υποχρεώσεις που δεν θα γίνονται πλέον δεκτές και, αφετέρου, να καταστεί δυνατή, σε λογικά πλαίσια, η πρόσβαση άλλων επιχειρήσεων σε περιοχές που έχουν ήδη δεσμευθεί για μία επιχείρηση υπό όρους που εισάγουν διακρίσεις.

Η επίτευξη των στόχων αυτών θα επιτρέψει τη δημιουργία ενός ανταγωνιστικότερου περιβάλλοντος στον εν λόγω τομέα. Θα συμβάλει σε μείωση του κόστους, στην τόνωση των δραστηριοτήτων εξερεύνησης και παραγωγής και, ως εκ τούτου, στην αύξηση του αυτο-εφοδιασμού της Κοινότητας σε υδρογονάνθρακες και, γενικότερα, στη βελτίωση της ασφάλειας του ενεργειακού εφοδιασμού της. Θα διευκολυνθεί κατ'αυτόν τον τρόπο η ελεύθερη κυκλοφορία του πετρελαίου και του φυσικού αερίου στην Κοινότητα, συμπληρώνοντας έτσι τη δράση που έχει αναλάβει η Επιτροπή για την απελευθέρωση της αγοράς φυσικού αερίου σε επίπεδο μεταφοράς και διανομής.

Γενικές αρχές

13. Η πρόταση της Επιτροπής βασίζεται στις ακόλουθες γενικές αρχές :
1. Τα κράτη μέλη διατηρούν την κυριαρχία τους στους πόρους υδρογονανθράκων. Εν προκειμένω, η πρόταση δεν θίγει τα δικαιώματα των κρατών μελών όσον αφορά στην μακροπρόθεσμη διαχείριση των πόρων τους, στα εξ αυτών έσοδα και στη βραχυπρόθεσμη διαχείρισή τους.
2. Σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, τα κράτη μέλη διατηρούν το δικαίωμα επιλογής ή διατήρησης του καθεστώτος που αρμόζει καλύτερα στις φυσικές συνθήκες εκμετάλλευσης και με τη μακροπρόθεσμη διαχειριστική πολιτική των εν λόγω πόρων.

3. Κατά συνέπεια η πρόταση δεν αποβλέπει στη θέσπιση λεπτομερών κανονιστικών ρυθμίσεων αλλά ορίζει ένα πλαίσιο, καθώς και γενικές αρχές στις οποίες τα εν λόγω καθεστώτα πρέπει να συμμορφώνονται.
4. Η προσέγγιση που ακολουθείται προς τον σκοπό αυτόν είναι απόρροια των ειδικών συνθηκών της εκμετάλλευσης των εν λόγω πόρων. Ως εκ τούτου διαφέρει από την προσέγγιση που υιοθετείται στην πρόταση οδηγίας σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και εμπνέεται από την προσέγγιση που ακολουθήθηκε στο πλαίσιο των οδηγιών σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις.

Τα μέσα

14. Πρέπει να εξασφαλίζεται η επί (σοις όροις πρόσβαση όλων των φορέων (που διαθέτουν τις αναγκαίες δυνατότητες) στις δραστηριότητες αναζήτησης, εξερεύνησης και εξόρυξης, καθώς και η επί (σοις όροις άσκηση των εν λόγω δραστηριοτήτων. Προς το σκοπό αυτό προβλέπεται :
 - α) ότι το αποκλειστικό δικαίωμα αναζήτησης, εξερεύνησης και εξόρυξης υδρογονανθράκων δεν χορηγείται πλέον παρά μόνον μέσω διαδικασιών που δεν εισάγουν διακρίσεις και που είναι ανοικτές σε όλους τους φορείς,
 - β) η αύξηση της διαφάνειας και η ενίσχυση της μη εισαγωγής διακρίσεων στη χορήγηση των αδειών :
 - με τη χρήση διαδικασιών ανοικτών σε όλες τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις και με την αναγκαία διαφήμισή τους,
 - με τη θέσπιση και δημοσίευση των αντικειμενικών κριτηρίων βάσει των οποίων λαμβάνονται οι αποφάσεις,
 - με την ενημέρωση όλων των ενδιαφερομένων μερών για τους όρους στους οποίους υπόκειται η χορήγηση των αδειών,
 - γ) ότι οι όροι και οι υποχρεώσεις που μπορούν να επιβληθούν στις επιχειρήσεις για τη χορήγηση ή για τη χρήση των αδειών δικαιολογούνται αποκλειστικά από :
 - την ανάγκη ευόδωσης της εκμετάλλευσης, καθώς και από
 - λόγους δημοσίου συμφέροντος όπως η τήρηση των περιβαλλοντικών προτύπων, η ασφάλεια, η δημόσια υγεία, η εθνική άμυνα ή η πολιτική διαχείρισης των πόρων, και
 - την είσπραξη των εσόδων των κρατών μελών από την εκμετάλλευση των υδρογονανθράκων,και να αποδεδειχθούν οι φορείς οι οποίοι ενδεχομένως υπόκειντο σε αδικαιολόγητους όρους και υποχρεώσεις στο πλαίσιο αδειών που έχουν ήδη χορηγηθεί.
 - δ) ότι σε περίπτωση που έχουν ήδη χορηγηθεί άδειες μετά από διαδικασία στην οποία δεν υπεισέρχεται το στοιχείο του ανταγωνισμού, να έχουν και άλλοι φορείς πρόσβαση στα τμήματα της παραχωρηθείσας περιοχής τα οποία δεν έχουν ακόμη αποτελέσει το αντικείμενο εκμετάλλευσης.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΕΩΣ

Πεδίο εφαρμογής όσον αφορά στα υλικά και στα πρόσωπα

15. Η οδηγία εφαρμόζεται κατά βάση στα εθνικά νομικά πλαίσια στα οποία ασκούνται οι δραστηριότητες αναζήτησης, εξερεύνησης και εξόρυξης υδρογονανθράκων, δηλαδή στις άδειες των οποίων ο ορισμός (άρθρο 1.3) καθορίζει το υλικό πεδίο εφαρμογής της οδηγίας. Αυτό αποτελεί τον άξονα αναφοράς του πεδίου εφαρμογής όσον αφορά στα πρόσωπα, δηλαδή στους φορείς (άρθρο 1.2) που ζητούν ή κατέχουν άδεια και στις αρμόδιες αρχές (άρθρο 1.4), δηλαδή στις δημόσιες αρχές (άρθρο 1.1) που χορηγούν τις άδειες. Ας σημειωθεί ότι :
- i) όσον αφορά στις άδειες, δεν καλύπτονται από τον ορισμό :
 - οι συμβάσεις μέσω των οποίων οι δημόσιες αρχές ή κάποιος φορέας εμπιστεύονται την άσκηση δραστηριοτήτων σε (άλλον) φορέα επί τιμήματι και οι οποίες κατά συνέπεια υπάγονται στις οδηγίες περί δημοσίων συμβάσεων,
 - αυτές που δεν εκχωρούν αποκλειστικό δικαίωμα, όπως συμβαίνει γενικά με τις άδειες αναζήτησης,
 - ii) όσον αφορά στους φορείς, δεν γίνεται διάκριση μεταξύ δημοσίων ή ιδιωτικών επιχειρήσεων

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής

16. Η οδηγία εφαρμόζεται στην επικράτεια των κρατών μελών, καθώς και στις περιοχές στις οποίες ασκούν την κυριαρχία τους, υπό τους όρους που προβλέπει η Συνθήκη.

Χρονικά όρια εφαρμογής

17. Το άρθρο 14 προβλέπει ότι τα κράτη μέλη συμμορφώνονται με την οδηγία πριν από τις 1.1.1993. Εξάλλου, η οδηγία δεν εφαρμόζεται παρά στις άδειες που χορηγούνται μετά από την εν λόγω ημερομηνία. Μπορεί ωστόσο να εφαρμοστεί προκαταβολικά στις περιπτώσεις κατά τις οποίες οι διαδικασίες χορηγήσεως έχουν κινηθεί πριν από την εν λόγω ημερομηνία. Αυτό δικαιολογείται από τον περιορισμένο αριθμό πρόσφορων γεωγραφικών περιοχών οι οποίες δεν έχουν ακόμη αποτελέσει αντικείμενο εκμεταλλεύσεως και από την ανάγκη αποφυγής της χορήγησής τους υπό όρους που δεν είναι σύμφωνοι με την οδηγία, μεταξύ της εκδόσεώς της και της ημερομηνίας εφαρμογής της.
18. Η οδηγία εφαρμόζεται επίσης στις άδειες που έχουν χορηγηθεί προτού αυτή τεθεί σε εφαρμογή, σε δύο περιπτώσεις :
- όταν, στο πλαίσιο των εν λόγω αδειών, οι φορείς υπόκεινται σε όρους, υποχρεώσεις και απαιτήσεις εκτός αυτών που επιτρέπει το άρθρο 7
 - στην περίπτωση που προβλέπει το άρθρο 8 (βλέπε σημείο 26).

Αξιίζει να σημειωθεί ότι και στις δύο αυτές περιπτώσεις, η οδηγία δεν αμφισβητεί τη χορήγηση των εν λόγω αδειών αλλά περιορίζει ορισμένες συνέπειές τους προκειμένου η οδηγία να έχει χρήσιμα και ισορροπα αποτελέσματα στα κράτη μέλη. Προβλέπεται ότι περιορισμός των δικαιωμάτων στις περιπτώσεις αυτές αποτελεί το αντικείμενο αποζημίωσης από τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη, ανάλογα με τη νομοθεσία τους.

Αντικείμενο της οδηγίας

19. Αντικείμενο της οδηγίας είναι η εξασφάλιση της επί ίσοις όροις πρόσβασης στις δραστηριότητες, καθώς και την επί ίσοις όροις άσκηση των εν λόγω δραστηριοτήτων (άρθρο 2 παράγραφος 1). Εξάλλου, τα κράτη μέλη διατηρούν το δικαίωμα απαγόρευσης κάθε δραστηριότητας σε ορισμένα τμήματα της επικράτειάς τους για λόγους δημοσίου συμφέροντος, ή να υπαγάγουν την άσκηση των δραστηριοτήτων αυτών σε όρους που συνδέονται με τους λόγους αυτούς (άρθρο 3). Τα άρθρα 4 έως 8 θεσπίζουν τους κανόνες για την επίτευξη του στόχου αυτού.

Οι κανόνες που εφαρμόζονται για τη χορήγηση των αδειών (άρθρα 4, 5, 6, 7 και 8)

Η αρχή :

20. Οι άδειες δεν χορηγούνται παρά μόνο υπό τους όρους που καθορίζει η οδηγία, δηλαδή, αφενός, σύμφωνα με διαδικασίες ανοικτές σε όλους τους φορείς και, αφετέρου, επιβάλλοντας στους φορείς σαφέστατους όρους.

Η κίνηση των διαδικασιών (άρθρο 4)

21. Οι διαδικασίες πρέπει να είναι ανοικτές σε όλους και να αποτελούν το αντικείμενο της αναγκαίας διαφήμισης (άρθρο 4, παράγραφοι 1 και 2). Τα κράτη μέλη χρησιμοποιούν δύο τύπους διαδικασιών :

- αυτές που κινούνται με πρωτοβουλία των δημοσίων αρχών, όταν πρόκειται για τη χορήγηση σχετικά μεγάλου αριθμού αδειών, όπως συνήθως συμβαίνει στη Βόρεια θάλασσα, και
- αυτές που κινούνται μετά από αίτηση που καταθέτει φορέας.

Τα ανωτέρω δεν αφορούν τις αιτήσεις για τη χορήγηση αδειών που αποβλέπουν στο να ληφθούν υπόψη μεταβολές στην ηγεσία των φορέων, οι οποίες όμως δεν θίγουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που ορίζει αρχική άδεια (παράγραφος 3). Σε περίπτωση εκχώρησης, σε άλλο φορέα, του συνόλου ή μέρους των δικαιωμάτων που ένας φορέας κατέχει δυνάμει ισχύουσας άδειας, εναπόκειται στα κράτη μέλη να αποφασίσουν κατά πόσον η εν λόγω εκχώρηση απαιτεί τη χορήγηση νέας άδειας και, κατά συνέπεια, την εφαρμογή των διαδικασιών που προβλέπει το άρθρο 4 παράγραφοι 1 και 2.

Διάρκεια ισχύος και εύρος των αδειών (άρθρο 5)

22. Η επί ίσοις όροις πρόσβαση των φορέων στις δραστηριότητες προϋποθέτει ότι το εύρος και η διάρκεια ισχύος των αδειών είναι περιορισμένα κατά τρόπον ώστε να μην αντίκειται στους οικονομικούς και τεχνικούς όρους μιας αποτελεσματικής εκμετάλλευσης, ώστε να μην επιφυλάσσεται σε έναν μόνο φορέα, και για υπερβολικά μεγάλο χρονικό διάστημα, η εκμετάλλευση περιοχής στην οποία και άλλοι φορείς θα μπορούσαν επίσης να ασκήσουν δραστηριότητες.

Η διαφάνεια των διαδικασιών (άρθρο 6)

23. Προκειμένου να είναι διαφανείς, οι διαδικασίες πρέπει να ανταποκρίνονται σε τρεις προϋποθέσεις :
- οι αποφάσεις πρέπει να λαμβάνονται βάσει αντικειμενικών κριτηρίων, τα οποία θεσπίζονται και δημοσιεύονται εκ των προτέρων,
 - όλοι οι όροι και υποχρεώσεις γενικού χαρακτήρα στις οποίες υπόκεινται οι επιχειρήσεις πρέπει να καθορίζονται και να διαβιβάζονται στους φορείς πριν από την κατάθεση των αιτήσεων,
 - τα κριτήρια, οι όροι και οι υποχρεώσεις πρέπει να εφαρμόζονται κατά τρόπο που δεν εισάγει διακρίσεις.

Οι όροι χορήγησης αδειας και χρήσεώς της (άρθρο 7)

24. Πρέπει να αποφεύγεται η υπαγωγή της χορήγησης και της χρήσης αδειών σε όρους ή υποχρεώσεις που δεν συνδέονται άμεσα με τη βέλτιστη εκμετάλλευση της παραχωρούμενης περιοχής, όπως αυτοί που θα επέβαλλαν στις επιχειρήσεις την επιλογή των εταίρων, των υπαλλήλων, των προμηθευτών, των πελατών ή των μέσων μεταφοράς των υδρογονανθράκων

Μόνο οι όροι που συμμορφώνονται με τον εν λόγω στόχο μπορούν να επιβάλλονται στις επιχειρήσεις. Το ίδιο ισχύει για τους όρους και τις υποχρεώσεις που συνδέονται με λόγους δημοσίου συμφέροντος που αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 2 και με τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις έναντι των κρατών μελών.

25. Πρέπει επίσης να αποφευχθεί η ανάμιξη των δημοσίων αρχών στη διαχείριση των φορέων, ιδίως όσον αφορά στην ανάθεση των συμβάσεων που συνάπτουν οι φορείς. Ο έλεγχος των αρχών πρέπει λοιπόν να περιορίζεται στα απολύτως απαραίτητα για την πλήρωση των ανωτέρω όρων. Με τα δεδομένα αυτά, τα κράτη μέλη δεν δύνανται να επιβάλουν τη συμμετοχή εθνικής επιχείρησης ή οποια, εξάλλου, θα ασκούσε η ίδια τις δραστηριότητες που καλύπτει η οδηγία, στο κεφάλαιο ή στα έσοδα φορέα. Επιπλέον, η επιχείρηση αυτή θα πρέπει να συμπεριφέρεται ως "λανθάνων εταίρος" (sleeping partner).

Οι υφιστάμενες άδειες (άρθρο 8)

26. Όπως αναφέρεται ανωτέρω (βλέπε σημείο 18), η οδηγία δεν εφαρμόζεται πλήρως παρά μόνο στις άδειες που έχουν χορηγηθεί από της ημερομηνίας εφαρμογής της. Τίθεται έτσι το ζήτημα των αδειών δυνάμει των οποίων έχει παραχωρηθεί σε φορείς αποκλειστικό δικαίωμα εκμεταλλεύσεως γεωγραφικών περιοχών μετά από διαδικασία στην οποία δεν επιτράπη η συμμετοχή άλλων φορέων. Τέτοιου είδους αποκλειστικά δικαιώματα αντιτίθενται στην αρχή της επί ίσοις όροις πρόσβασης στα κοιτάσματα. Για να αντιμετωπιστεί η κατάσταση αυτή, το άρθρο 8 προβλέπει ότι τα τμήματα των εν λόγω περιοχών που δεν έχουν ακόμη αποτελέσει το αντικείμενο εκμεταλλεύσεως αποδίδονται στα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη και χορηγούνται νέες άδειες για τα τμήματα αυτά. Πρόκειται στην ουσία για την εφαρμογή, σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, της μεθόδου των "αποδόσεων", που χρησιμοποιείται ήδη, ιδίως στη Βόρειο θάλασσα.

Διαφορές διατάξεις (άρθρα 9, 10, 11, 13)

27. Οι σχέσεις με τις τρίτες χώρες. Από την φιλελευθεροποίηση του τομέα θα επωφεληθούν όλοι οι φορείς που είναι εγκατεστημένοι στην Κοινότητα, συμπεριλαμβανομένων των θυγατρικών των επιχειρήσεων τρίτων χωρών. Αναμένεται ότι και οι κοινοτικές επιχειρήσεις θα έχουν ανάλογα πλεονεκτήματα στις τρίτες χώρες. Το άρθρο 9 θεσπίζει διαδικασία που επιτρέπει την εκτίμηση της κατάστασης και την έναρξη, εφόσον είναι αναγκαίο, διαπραγματεύσεων με τρίτες χώρες.

28. Η οδηγία 90/531/ΕΟΚ για τις συμβάσεις που συνάπτονται από τους φορείς των αποκλεισμένων τομέων.

Το άρθρο 3 της εν λόγω οδηγίας θεσπίζει για τους φορείς που ασκούν δραστηριότητες εξερεύνησης και εξόρυξης υδρογονανθράκων εναλλακτικό καθεστώς ελαστικότερο από το γενικό καθεστώς που προβλέπει η οδηγία. Η εφαρμογή του εναλλακτικού αυτού καθεστώτος υπόκειται σε δύο όρους : ότι η χορήγηση των αδειών αφενός και η ανάθεση των συμβάσεων των φορέων αφετέρου δεν εισάγουν διακρίσεις και είναι διαφανείς· η εφαρμογή αυτή πρέπει να αποτελεί το αντικείμενο αιτήσεως από το κράτος μέλος στην Επιτροπή, η οποία και εξακριβώνει κατά πόσον πληρούνται οι εν λόγω προϋποθέσεις.

Τα κράτη μέλη που ζητούν την εφαρμογή του εναλλακτικού καθεστώτος δεν θα είναι πλέον υποχρεωμένα να δείξουν ότι πληρούν τον πρώτο από τους όρους αυτούς από της ημερομηνίας κατά την οποία συμμορφώθηκαν στην παρούσα οδηγία. Πρέπει να σημειωθεί ότι το γενικό καθεστώς της οδηγίας 90/531/ΕΟΚ θα είναι εν προκειμένω εφαρμοστέο εφόσον δεν τηρηθούν οι υποχρεώσεις που απορρέουν από την παρούσα οδηγία. Πρέπει κατά συνέπεια να προσαρμοστεί ανάλογα η οδηγία 90/531/ΕΟΚ (άρθρο 13).

Υπενθυμίζεται ότι εφαρμόζεται επίσης η οδηγία για τις προσφυγές όσον αφορά στα εξαιρούμενα τμήματα.

29. Τέλος, η οδηγία προβλέπει την υποχρέωση για τα κράτη μέλη να δημοσιεύουν ετήσια έκθεση σχετικά με τη χορήγηση αδειών (άρθρο 10) και να κοινοποιούν στην Επιτροπή τις αρμόδιες αρχές προκειμένου να δημοσιευθούν στην Επίσημη Εφημερίδα (άρθρο 11). Οι διατάξεις αυτές δεν χρήζουν σχολίων.

Νομική βάση

30. Η ίδια οδηγία στηριζόμενη στα άρθρα 57 παράγραφος 2, 66, 100Α και 113 της Συνθήκης αποτελεί το καταλληλότερο μέσο εναρμόνισης των διαδικασιών χορηγήσεως των αδειών στα κράτη μέλη. Η Επιτροπή επιφυλάσσεται, εξάλλου, του δικαιώματός της να χρησιμοποιήσει όλες τις εξουσίες της που απορρέουν από τη Συνθήκη για τα ληπτέα μέτρα όσον αφορά στις νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές εθνικές διατάξεις που ενδεχομένως θα αντιστρατεύονταν τις διατάξεις της Συνθήκης.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Με βάση τα ανωτέρω, η Επιτροπή προτείνει οδηγία για τη θέσπιση κοινών κανόνων όσον αφορά στους όρους χορηγήσεως και χρήσεως των αδειών για την αναζήτηση, εξερεύνηση και εξόρυξη υδρογονανθράκων, στηριζόμενη στα άρθρα 57 παράγραφοι 2, 66, 100Α και 113 της Συνθήκης.

Πρόταση
ΟΔΗΓΙΑΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΟΡΟΥΣ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΣΗΣ
ΤΩΝ ΑΔΕΙΩΝ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ, ΕΞΕΡΕΥΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΞΟΡΥΞΗΣ
ΥΔΡΑΓΟΝΑΝΘΡΑΚΩΝ

Το Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων,

Έχοντας υπόψη :

τη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και ιδίως το άρθρο 57 παράγραφος 2 τελευταία φράση καθώς και τα άρθρα 66, 100 Α και 113 αυτής

την πρόταση της Επιτροπής, (1)

σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, (2)

έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, (3)

Εκτιμώντας :

ότι είναι σημαντικό να θεσπιστούν τα μέτρα που αποβλέπουν στη σταδιακή ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς σε περίοδο που λήγει την 31η Δεκεμβρίου 1992· ότι η εσωτερική αγορά περιλαμβάνει χώρο χωρίς εσωτερικά σύνορα μέσα στον οποίο εξασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, των υπηρεσιών, των προσώπων και των κεφαλαίων,

(1) ΕΕ

(2) ΕΕ

(3) ΕΕ

ότι στο ψήφισμά του της 16ης Σεπτεμβρίου 1986⁽⁴⁾ το Συμβούλιο όρισε ως στόχο της ενεργειακής πολιτικής της Κοινότητας και των κρατών μελών την καλύτερη ολοκλήρωση, χωρίς εμπόδια στις συναλλαγές, της εσωτερικής αγοράς ενεργείας, προκειμένου να βελτιωθεί η ασφάλεια του εφοδιασμού, να μειωθεί το κόστος και να ενισχυθεί η οικονομική ανταγωνιστικότητα,

την εξάρτηση της Κοινότητας από τις εισαγωγές για τον εφοδιασμό της σε υδρογονάνθρακες· ότι είναι ως εκ τούτου σκόπιμο να ενθαρρυνθεί η καλύτερη δυνατή εκμετάλλευση των πόρων που βρίσκονται στην Κοινότητα,

ότι είναι σκόπιμο να εξασφαλιστεί η πρόσβαση στις δραστηριότητες αναζήτησης, εξερεύνησης και εξόρυξης υδρογονανθράκων καθώς και στην άσκησή τους, υπό όρους που ευνοούν την αύξηση της ανταγωνιστικότητας στον τομέα αυτόν και ως εκ τούτου, να ενισχυθεί η ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς ενεργείας και να προαχθεί η καλύτερη εκμετάλλευση των πόρων της Κοινότητας,

ότι προς το σκοπό αυτόν, πρέπει να θεσπιστούν κοινοί κανόνες που να εξασφαλίζουν ότι οι διαδικασίες χορήγησης των αδειών αναζήτησης, εξερεύνησης και εξόρυξης υδρογονανθράκων να είναι ανοικτές για όλους τους φορείς που διαθέτουν τις αναγκαίες δυνατότητες· ότι η χορήγηση των αδειών αυτών πρέπει να βασίζεται σε αντικειμενικά και δημοσιευμένα κριτήρια και ότι οι όροι στους οποίους υπόκειται πρέπει να είναι γνωστοί εκ των προτέρων σε όλους τους φορείς που συμμετέχουν στη διαδικασία,

ότι τα κράτη μέλη πρέπει να διατηρήσουν τη δυνατότητα της υποβολής της πρόσβασης και της άσκησης των δραστηριοτήτων αυτών σε περιορισμούς που δικαιολογούνται από λόγους δημοσίου συμφέροντος και στην καταβολή

(4) ΕΕ C 241, 25.09.1986, σ. 1

χρηματοοικονομικού τιμήματος ή τιμήματος σε υδρογονάνθρακες, ενώ οι σχετικές με την καταβολή του εν λόγω τιμήματος ρυθμίσεις πρέπει να μην έχουν χαρακτήρα εμπλοκής στη διαχείριση των φορέων· ότι η δυνατότητα αυτή πρέπει να χρησιμοποιείται κατά τρόπο που δεν εισάγει διακρίσεις· ότι εξαιρέσει των υποχρεώσεων που συνδέονται με τη χρησιμοποίηση της δυνατότητας αυτής, δεν είναι σκόπιμο να επιβληθούν στους φορείς όροι και υποχρεώσεις που δεν δικαιολογούνται από την ανάγκη ευόδωσης των εν λόγω δραστηριοτήτων· ότι ο έλεγχος στις δραστηριότητες των φορέων πρέπει να περιορίζεται στα αναγκαία για την τήρηση των εν λόγω υποχρεώσεων και όρων,

ότι η έκταση των περιοχών που καλύπτει μία άδεια και η διάρκεια των αδειών πρέπει να είναι περιορισμένες κατά τρόπο ώστε να αποφεύγεται η παραχώρηση, σε φορέα, αποκλειστικού δικαιώματος επί περιοχών των οποίων η εκμετάλλευση μπορεί να εξασφαλιστεί αποτελεσματικότερα από περισσότερους φορείς,

ότι η παραχώρηση αποκλειστικού δικαιώματος εκμεταλλεύσεως της περιοχής και η άσκηση του δικαιώματος αυτού κατά τη διάρκεια που προβλέπει η άδεια αποτελούν δίκαιο αντιστάθμισμα των κινδύνων που αναλαμβάνει ένας φορέας· ότι όταν ένας φορέας απολαύει, για πολύ μεγάλη ή και αόριστη διάρκεια, αποκλειστικού δικαιώματος επί γεωγραφικής περιοχής, χωρίς να έχει δοθεί σε άλλους φορείς η δυνατότητα πρόσβασης στην εκμετάλλευση της περιοχής αυτής, ούτε τη στιγμή της παραχώρησής της, ούτε αργότερα, το εν λόγω αντιστάθμισμα υπερκαλύπτει τους κινδύνους που αναλαμβάνει ο εν λόγω φορέας· ότι για να εξασφαλιστεί η μέγιστη αποτελεσματικότητα της παρούσας οδηγίας πρέπει να καθοριστούν οι όροι που επιτρέπουν την αντιμετώπιση της κατάστασης αυτής, στο βαθμό που η εν λόγω περιοχή δεν έχει ακόμη αποτελέσει το αντικείμενο του είδους εκμετάλλευσης· ότι πρέπει να ληφθούν υπόψη οι καταστάσεις που προστατεύονται κατά νόμον και να προβλεφθεί η ενδεχόμενη αποζημίωση των φορέων σύμφωνα με τις εφαρμοστέες διατάξεις του εθνικού δικαίου,

ότι οι φορείς των κρατών μελών πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να τυγχάνουν, στις τρίτες χώρες, μεταχείρισης ανάλογης με αυτή που τυγχάνουν στην Κοινότητα οι φορείς των ενδιαφερομένων τρίτων χωρών, δυνάμει της παρούσας οδηγίας· ότι είναι σκόπιμο να προβλεφθεί η διαδικασία που θα αποβλέπει στην επίτευξη του εν λόγω στόχου,

ότι η παρούσα οδηγία πρέπει να εφαρμόζεται στις άδειες που χορηγούνται μετά από την ημερομηνία ενάρξεως εφαρμογής της οδηγίας* ότι ωστόσο, είναι σκόπιμο να αποδεσμευθούν οι φορείς που έτυχαν αδείας η οποία χορηγήθηκε πριν από την ημερομηνία αυτή, από τους όρους και υποχρεώσεις που δεν θα μπορούν πλέον να επιβληθούν μετά από την ημερομηνία αυτή* ότι είναι ωστόσο σκόπιμο να ληφθούν υπόψη οι καταστάσεις που προστατεύονται κατά νόμον και να προβλεφθεί η ενδεχόμενη αποζημίωση των φορέων και άλλων ενδιαφερομένων μερών σύμφωνα με τις εφαρμοστέες διατάξεις του εθνικού δικαίου,

ότι οι οδηγίες του Συμβουλίου 90/531/ΕΟΚ⁽⁵⁾ και ⁽⁶⁾ εφαρμόζονται στους φορείς του τομέα όσον αφορά στις συμβάσεις προμηθειών, έργου (και υπηρεσιών) τους* ότι η εφαρμογή του εναλλακτικού καθεστώτος που προβλέπει το άρθρο 3 της οδηγίας 90/531/ΕΟΚ υπόκειται ιδίως στον όρο να χορηγούνται οι άδειες στο κράτος μέλος που ζητά την εφαρμογή του καθεστώτος αυτού, κατά τρόπο διαφανή και μη εισάγοντα διακρίσεις* ότι ένα κράτος μέλος πληροί τον όρο αυτόν εάν και για όσο διάστημα ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις που απορρέουν από την παρούσα οδηγία* ότι πρέπει επομένως να προσαρμοστεί ανάλογα η οδηγία 90/531/ΕΟΚ,,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ

ΑΡΘΡΟ 1

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, νοούνται ως :

1. "δημόσιες αρχές" : οι δημόσιες αρχές, όπως ορίζονται στο άρθρο 1 σημείο της οδηγίας 90/531/ΕΟΚ,
2. "φορέας" : κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή ομάδα προσώπων χωρίς νομική προσωπικότητα, που ζητά ή που κατέχει άδεια,
3. "άδεια" : κάθε νομοθετική, κανονιστική, διοικητική ή συμβατική διάταξη με την οποία οι αρμόδιες αρχές κράτους μέλους εξουσιοδοτούν φορέα να ασκήσει, για λογαριασμό του και αναλαμβάνοντας τον κίνδυνο, το

(5) ΕΕ L 297 29.10.1990, σ. 1

(6) ΕΕ

αποκλειστικό δικαίωμα εκμετάλλευσης μιας γεωγραφικής περιοχής με σκοπό την αναζήτηση, την εξερεύνηση και/ή εξόρυξη υδρογονανθράκων,

4. "αρμόδιες αρχές" : οι δημόσιες αρχές που είναι αρμόδιες για τη χορήγηση αδείας και για τον έλεγχο της χρησιμοποίησης της.

ΑΡΘΡΟ 2

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν την επί ίσοις όροις πρόσβαση των φορέων στις δραστηριότητες αναζήτησης, εξερεύνησης και εξόρυξης υδρογονανθράκων, καθώς και την επί ίσοις όροις άσκηση των εν λόγω δραστηριοτήτων.
2. Τα κράτη μέλη δύνανται, για λόγους που αφορούν στην άμυνα της επικράτειας, να αρνηθούν την πρόσβαση στις δραστηριότητες αυτές, καθώς και την άσκησή τους, σε παραμεθόριες περιοχές, σε φορέα που ελέγχεται ουσιαστικά από τρίτη χώρα και/ή υπηκόους τρίτης χώρας.
3. Η χρήση της δυνατότητας που παρέχει η παράγραφος 2 υπόκειται στην προηγούμενη έγκριση της Επιτροπής, η οποία μεριμνά ιδίως ώστε αυτή να μη συνεπάγεται οιαδήποτε διάκριση εις βάρος φορέων άλλων από αυτούς που αναφέρονται στην παράγραφο 2.

ΑΡΘΡΟ 3

1. Τα κράτη μέλη διατηρούν τη δυνατότητα απαγόρευσης των δραστηριοτήτων που αναφέρονται στο άρθρο 2 παρ. 1 σε τμήματα της επικράτειάς τους, στον βαθμό που δικαιολογείται από την άμυνα της επικράτειας, την ασφάλεια των πληθυσμών, τη δημόσια υγεία, την ασφάλεια των μεταφορών, την προστασία του περιβάλλοντος, την ασφάλεια των εγκαταστάσεων και των εργαζομένων, ή την βάσει προγράμματος διαχείριση των πόρων σε υδρογονάνθρακες. Για τους

ιδιους λόγους, διατηρούν επίσης τη δυνατότητα επιβολής όρων στην άσκηση των δραστηριοτήτων αυτών.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η χρήση των δυνατοτήτων που αναφέρεται στην παράγραφο 1 να μην έχει ως αποτέλεσμα την εισαγωγή διακρίσεων μεταξύ των φορέων.

ΑΡΘΡΟ 4

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα μέτρα που είναι αναγκαία ώστε οι άδειες να χορηγούνται με το πέρας διαδικασίας κατά την οποία όλοι οι ενδιαφερόμενοι φορείς μπορούν να καταθέσουν αίτηση.

2. Η διαδικασία αυτή κινείται :

α) είτε με πρωτοβουλία των αρμοδίων αρχών μέσω προκηρύξεως διαγωνισμού που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων τουλάχιστον 90 ημέρες πριν από την οριστική ημερομηνία καταθέσεως των υποψηφιοτήτων,

β) είτε μετά από την κατάθεση αιτήσεως από φορέα. Η εν λόγω αίτηση αποτελεί το αντικείμενο προκηρύξεως διαγωνισμού που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Οι ενδεχομένως ενδιαφερόμενοι άλλοι φορείς διαθέτουν προθεσμία τουλάχιστον 90 ημερών μετά από τη δημοσίευση για να υποβάλουν επίσης αίτηση.

Η προκήρυξη καθορίζει τον τύπο αδείας και τη γεωγραφική περιοχή ή περιοχές που αποτελούν ή που δύνανται να αποτελέσουν το αντικείμενο της αίτησης, καθώς και την προβλεπόμενη ημερομηνία χορηγήσεως της αδείας.

3. Η χορήγηση άδειας που αποτελεί απλώς και μόνο απόρροια μεταβολής της επωνυμίας ή της ιδιοκτησίας του φορέα που κατέχει ισχύουσα άδεια, ή μεταβολή της σύνθεσης του εν λόγω φορέα, δεν θεωρείται ως χορήγηση άδειας κατά την έννοια της παραγράφου 1.

ΑΡΘΡΟ 5

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα μέτρα που είναι αναγκαία ώστε :

- α) όταν η οριοθέτηση των γεωγραφικών περιοχών δεν είναι απόρροια προηγούμενης γεωμετρικής διαίρεσης του εδάφους, η επιφάνεια κάθε μίας από τις περιοχές αυτές να προσδιορίζεται κατά τρόπον ώστε να εξασφαλίζεται η καλύτερη δυνατή εκμετάλλευση των εν λόγω περιοχών από τεχνικής και οικονομικής πλευράς. Προς το σκοπό αυτόν θεσπίζονται αντικειμενικά κριτήρια και τίθενται στη διάθεση των φορέων πριν από την υποβολή των αιτήσεων.
- β) η διάρκεια της άδειας δεν υπερβαίνει τη διάρκεια που είναι αναγκαία για να ευοδωθούν οι δραστηριότητες για τις οποίες χορηγείται η άδεια. Ωστόσο, οι αρμόδιες αρχές μπορούν να παρατείνουν τη διάρκεια της άδειας όταν η εκμετάλλευση έχει καθυστερήσει λόγω απρόβλεπτων περιστάσεων όπως δυσκολίες που συνδέονται με τη γεωλογική διαμόρφωση της συγκεκριμένης γεωγραφικής περιοχής, ή η τυχόν απρόσμενη ανακάλυψη υδρογονανθράκων που δεν είναι δυνατό να αξιολογηθεί και να αρχίσει η σχετική παραγωγή εντός των προβλεπομένων προθεσμιών.
- γ) οι φορείς θέτουν, το συντομότερο δυνατόν, στη διάθεση των αρμοδίων αρχών το σύνολο ή το τμήμα της γεωγραφικής περιοχής της οποίας αποποιούνται την εκμετάλλευση.

ΑΡΘΡΟ 6

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα μέτρα που είναι αναγκαία ώστε :

1. Οι άδειες να χορηγούνται βάσει των τεχνικών και οικονομικών δυνατοτήτων των φορέων και ενός ή περισσότερων άλλων κριτηρίων, σχετικών :

α) με τον τρόπο με τον οποίο προτίθενται να προβούν στην εκμετάλλευση της εν λόγω γεωγραφικής περιοχής,

β) με την αποτελεσματικότητα και ευθύνη που έχουν επιδείξει στο πλαίσιο άλλων αδειών,

γ) όταν η άδεια διατίθεται με δημοπρασία, την τιμή που ο φορέας είναι διατεθειμένος να καταβάλει για να αποκτήσει την άδεια,

τα κριτήρια αυτά θεσπίζονται και δημοσιεύονται πριν από την έναρξη της περιόδου κατά την οποία κατατίθενται οι αιτήσεις, στην επίσημη εφημερίδα των κρατών μελών και στην προκήρυξη που αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 2,

2. όλες οι προϋποθέσεις και απαιτήσεις που αφορούν την άσκηση ή την παύση της δραστηριότητας, που εφαρμόζονται στο πλαίσιο αδειών του ίδιου τύπου δυνάμει νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων που ισχύουν την ημερομηνία υποβολής των αιτήσεων, είτε εφόσον προβλέπονται από την άδεια, είτε εφόσον η εκ των προτέρων αποδοχή τους αποτελεί προϋπόθεση χορηγήσεώς της, να θεσπίζονται και να τίθενται στη διάθεση των ενδιαφερομένων φορέων, κατά την έναρξη της περιόδου που προβλέπεται για την υποβολή των αιτήσεων για τη χορήγηση αδειάς,

3. κάθε μεταβολή σχετικά με τις προϋποθέσεις και απαιτήσεις που επήλθε στο διάστημα που εκτυλίσσεται η διαδικασία, να κοινοποιείται σε όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς,

4. τα κριτήρια, προϋποθέσεις και απαιτήσεις που αναφέρονται στο παρόν άρθρο εφαρμόζονται κατά τρόπον που δεν εισάγει διακρίσεις,
5. ο φορέας του οποίου δεν εγκρίθηκε η αίτηση για τη χορήγηση αδείας, να ενημερώνεται, εφόσον το επιθυμεί για τους λόγους που οδήγησαν την απόφαση αυτή.

ΑΡΘΡΟ 7

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι προϋποθέσεις και απαιτήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 6, σημείο 2, καθώς και οι λεπτομερείς υποχρεώσεις που αφορούν στη φύση ειδικής αδείας, να δικαιολογούνται κατ'αποκλειστικότητα από την ανάγκη ευόδωσης της εκμετάλλευσης της γεωγραφικής περιοχής για την οποία ζητείται άδεια, με την εφαρμογή του άρθρου 3 ή με την καταβολή αντιτίμου σε χρήμα ή σε υδρογονάνθρακες. Οι σχετικές με τα εν λόγω αντίτιμα ρυθμίσεις καθορίζονται από τα κράτη μέλη, τα οποία μεριμνούν παράλληλα για τη διαφύλαξη της ανεξαρτησίας της διαχείρισης των φορέων.
2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε ο έλεγχος των φορέων στο πλαίσιο μιας αδείας να περιορίζεται σε ότι είναι αναγκαίο για να εξασφαλιστεί η τήρηση των όρων, απαιτήσεων και υποχρεώσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1. Ειδικότερα, λαμβάνουν τα μέτρα που είναι αναγκαία προκειμένου κανένας φορέας να μην είναι υποχρεωμένος έννομης νομοθετικής, κανονιστικής ή διοικητικής διάταξης ή δύναμει οποιασδήποτε συμφωνίας ή συνεννόησης, να παράσχει πληροφορίες για τις πραγματικές ενδεχόμενες πηγές σχετικά με την αγορά τους, παρά μόνο εφόσον υπάρχει αίτηση των αρμοδίων αρχών και αποκλειστικά για τους σκοπούς που αναφέρονται στο άρθρο 36 της Συνθήκης.

ΑΡΘΡΟ 8

1. Εάν, την 1η Ιανουαρίου 1993 ένας φορέας κατέχει άδεια που έχει χορηγηθεί σε συνθήκες τέτοιες που απέκλειαν την κατάθεση ή την εξέταση των αιτήσεων άλλων φορέων, το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος λαμβάνει τα μέτρα που είναι αναγκαία ώστε να χορηγηθούν νέες άδειες που αφορούν τα τμήματα της συγκεκριμένης γεωγραφικής

περιοχής που δεν αποτελούν αντικείμενο εκμετάλλευσης την ανωτέρω ημερομηνία.

2. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, θεωρούνται ως τμήματα τα οποία δεν έχουν ακόμη αποτελέσει αντικείμενο εκμετάλλευσης, τα τμήματα της εν λόγω γεωγραφικής περιοχής τα οποία δεν έχουν ακόμη εξερευνηθεί, ή για τα οποία δεν έχει ζητηθεί η έγκριση των αρμοδίων αρχών να προχωρήσουν σε εξόρυξη ή, όταν δεν έχει ζητηθεί τέτοια έγκριση, τα τμήματα στα οποία δεν έχει ακόμη αρχίσει η εξόρυξη :
 - εντός των προθεσμιών που καθορίζει η άδεια, ή ελλείψει τούτων,
 - εντός των προθεσμιών που ορίζει η νομοθεσία, ενδεχομένως, για άλλες άδειες, ή, ελλείψει τέτοιων προθεσμιών,
 - εντός προθεσμίας πέντε ετών μετά από τη χορήγηση της άδειας.
3. Το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος μεριμνά ώστε οι νέες άδειες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 να αποτελούν το αντικείμενο αιτήσεως αρχής γενομένης από την 1η Ιανουαρίου 1993.
4. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε ο φορέας, του οποίου τα δικαιώματα περιορίζονται κατ'εφαρμογήν της παραγράφου 1, να τυγχάνει αποζημιώσεως της ίδιας φύσεως με αυτήν που προβλέπει η εθνική νομοθεσία για τους ανάλογους περιορισμούς δικαιωμάτων που ανάγονται σε λόγους δημοσίου συμφέροντος.

ΑΡΘΡΟ 9

1. Τα κράτη μέλη ενημερώνουν την Επιτροπή για κάθε πραγματική ή νομική δυσκολία γενικής φύσεως που συναντούν οι φορείς τους, για την πρόσβαση στις δραστηριότητες αναζήτησης, εξερεύνησης και εξόρυξης υδρογονανθράκων καθώς και για την άσκησή τους σε τρίτες χώρες.
2. Η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση στο Συμβούλιο πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 1993, και στη συνέχεια ανά τακτά χρονικά διαστήματα, για την κατάσταση των εν λόγω φορέων στις τρίτες χώρες καθώς και για την πρόοδο των ενδεχομένων διαπραγματεύσεων κατ'εφαρμογή της παραγράφου 3 με τις χώρες αυτές, ή στο πλαίσιο διεθνών οργανώσεων.

3. Όταν η Επιτροπή διαπιστώνει, είτε βάσει των εκθέσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 2, είτε βάσει άλλων πληροφοριών, ότι τρίτη χώρα δεν επιφυλάσσει στους κοινοτικούς φορείς, όσον αφορά την πρόσβαση στις δραστηριότητες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 ή στην άσκησή τους, μεταχείριση ανάλογη αυτής που επιφυλάσσει η Κοινότητα στους φορείς της εν λόγω τρίτης χώρας, η Επιτροπή αρχίζει διαπραγματεύσεις για να αντιμετωπιστεί η κατάσταση αυτή. Ενδεχομένως δε υποβάλλει κατάλληλη πρόταση στο Συμβούλιο.
4. Στις περιστάσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 3, η Επιτροπή δύναται ανά πάσαν στιγμήν, εκτός της ενάρξεως διαπραγματεύσεων, να επιτρέψει σε κράτος μέλος που του υποβάλλει σχετική αιτιολογημένη έκθεση, να αρνηθεί τη χορήγηση αδείας σε φορέα που ουσιαστικά ελέγχεται από την ενδιαφερόμενη τρίτη χώρα και/ή από πολίτες της εν λόγω τρίτης χώρας. Σε περίπτωση που η Επιτροπή, εντός διαστήματος τριών μηνών από της υποβολής σχετικής αιτήσεως από το εν λόγω κράτος μέλος, δεν έχει αποφανθεί αρνητικά για την αίτηση αυτή, η τελευταία θεωρείται εγκριθείσα.
5. Τα μέτρα που λαμβάνονται κατ'εφαρμογή του παρόντος άρθρου δεν θίγουν τις υποχρεώσεις που υπέχει η Κοινότητα από τις διεθνείς συμφωνίες που διέπουν την πρόσβαση στις διακριτικότητες αναζήτησης, εξερεύνησης και εξόρυξης υδρογονανθράκων, καθώς και στην άσκησή τους.

ΑΡΘΡΟ 10

Κάθε κράτος μέλος δημοσιεύει και κοινοποιεί στην Επιτροπή ετήσια έκθεση η οποία περιλαμβάνει πληροφορίες για τις γεωγραφικές περιοχές στις οποίες επιτράπη η εκμετάλλευση, για τις χορηγηθείσες άδειες, για τους φορείς κατόχους των εν λόγω αδειών και για τη σύνθεσή τους, καθώς και για τα εκτιμώμενα αποθέματα στην επικράτειά του.

ΑΡΘΡΟ 11

Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή τις αρμόδιες ζρχές το αργότερο την 1η Νοεμβρίου 1992. Τις κοινοποιούν αμέσως τις μεταγενέστερες μεταβολές. Η Επιτροπή δημοσιεύει στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων τον κατάλογο των αρμοδίων αρχών και τις τυχόν μεταβολές.

ΑΡΘΡΟ 12

Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στις άδειες που χορηγούνται από την 1η Ιανουαρίου 1993.

Το άρθρο 7 εφαρμόζεται επίσης στις άδειες που έχουν χορηγηθεί πριν από την εν λόγω ημερομηνία. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι φορείς και τα άλλα ενδιαφερόμενα μέρη των οποίων τα δικαιώματα περιορίζονται κατ'εφαρμογήν της παρούσας διατάξεως, να τυγχάνουν αποζημιώσεων της ιδίας

φύσεως με αυτών που προβλέπει η εθνική νομοθεσία για τους ανάλογους περιορισμούς δικαιωμάτων που ανάγονται σε λόγους δημοσίου συμφέροντος.

ΑΡΘΡΟ 13

τροποποιείται ως εξής :

Στο άρθρο 3 της οδηγίας 90/531/ΕΟΚ προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος 5 :

"5. Όσον αφορά στις δραστηριότητες εκμετάλλευσης γεωγραφικών περιοχών για σκοπούς αναζήτησης ή εξόρυξης πετρελαίου ή αερίου, οι παράγραφοι 1 έως 4 εφαρμόζονται ως εξής από της ημερομηνίας κατά την οποία το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος συμμορφώθηκε προς τις διατάξεις της οδηγίας αριθ. του Συμβουλίου της , σχετικά με τους όρους χορήγησης και χρήσης των αδειών αναζήτησης, εξερεύνησης και εξόρυξης υδρογονανθράκων* :

α) Οι όροι που καθορίζονται στην παράγραφο 1 πρέπει να πληρούνται, από της ημερομηνίας αυτής, υπό την επιφύλαξη της παραγράφου 3,

β) από της ημερομηνίας αυτής, το κράτος μέλος που αναφέρεται στην παράγραφο 4 δεν οφείλει να ανακοινώνει παρά μόνο τα μέτρα τα σχετικά με την τήρηση των όρων που αναφέρονται στις παραγράφους 2 και 3.

(*) "

ΑΡΘΡΟ 14

Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που είναι αναγκαίες για να συμμορφωθούν προς την παρούσα οδηγία την 1η Ιανουαρίου 1993. Ενημερώνουν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.

Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις εν λόγω διατάξεις, οι τελευταίες αυτές περιέχουν παραπομπή στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από παρόμοια παραπομπή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της παραπομπής καθορίζεται από τα κράτη μέλη.

ΑΡΘΡΟ 15

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος

ISSN 0254-1483

COM(92) 110 τελικό

ΕΓΓΡΑΦΑ

GR

12

Αριθ. καταλόγου : CB-CO-92-181-GR-C

ISBN 92-77-43591-7
